

**Οι αναλύσεις των μετοχών σε αντίστοιχες δευτερεύουσες προτάσεις
σε όλη την ύλη των λατινικών ανά κείμενο και είδος:**

i. **Εναντιωματικές Μετοχές**

Κείμενο 21

absens: Εναντιωματική Μετοχή, Ενεστώτα, με ρήμα εξάρτησης Ιστορικού χρόνου (factus est: Παρακειμένος). Η μετοχή δηλώνει το σύγχρονο, με την πράξη που εκφράζει το ρήμα εξάρτησης, και θα μετατραπεί σε χρόνο Παρατατικό.

- **etsi aberat** (Οριστική Παρατατικού)

ii. **Αιτιολογικές Μετοχές**

Κείμενο 3

iratus: Αιτιολογική Μετοχή, Παρακειμένου, που δηλώνει το Προτερόχρονο. Εξαρτάται από ρήμα Αρκτικού χρόνου: urget (ΕΝΣ), οπότε θα τραπεί σε χρόνο Παρακειμένο, ώστε να δηλωθεί το προτερόχρονο.

- quod iratus est (Οριστική Παρακειμένου, για να δηλωθεί πραγματική αιτιολογία, αντικειμενικά αποδεκτή)

- quod iratus sit (Υποτακτική Παρακειμένου, για να δηλωθεί υποκειμενική αιτιολογία)

- cum iratus sit (Υποτακτική Παρακειμένου, καθώς ο αιτιολογικός cum συντάσσεται με υποτακτική, για να δηλωθεί ότι η αιτιολογία είναι το αποτέλεσμα μιας εσωτερικής, λογικής διεργασίας)

Προσέχουμε: το iratus μπορεί να εκληφθεί ως επίθετο, οπότε λειτουργεί ως επιρρηματικό κατηγορούμενο του τρόπου.

Κείμενο 20

exterritus Αιτιολογική μετοχή, συνημμένη στο υποκείμενο του ρήματος (Claudius), εκφράζει πράξη προτερόχρονη.

- **cum exterritus esset** (+ Υποτακτική Υπερσυντελικού. Η αιτιολογία παρουσιάζεται ως αποτέλεσμα εσωτερικής λογικής διεργασίας)

- **quod exterritus esset** (+ Υποτακτικής Υπερσυντελικού. Υποκειμενική ή υποθετική αιτιολογία)

- **quod exterritus erat** (+ Οριστική Υπερσυντέλικου ,πραγματική αιτιολογία, αντικειμενικά αποδεκτή)

moriturum: Αιτιολογική Μετοχή Υποθετικής Αιτιολογίας, Μέλλοντα, που δηλώνει το Υστερόχρονο.

Σύμφωνα με την εξεταστέα ύλη η ανάλυση αυτής της μετοχής δε θα ζητηθεί.

Κείμενο 21

appensum: Αιτιολογική Μετοχή, Παρακειμένου, που δηλώνει το Προτερόχρονο. Εξαρτάται από ρήμα Ιστορικού χρόνου: dedit (ΠΡΚ), οπότε θα τραπεί σε χρόνο Υπερσυντέλικο, ώστε να δηλωθεί το προτερόχρονο.

- **quod illic appensum erat** (Οριστική Υπερσυντέλικου. πραγματική αιτιολογία, αντικειμενικά αποδεκτή)

- **quod illic appensum esset** (Υποτακτική Υπερσυντέλικου. Υποκειμενική / Υποθετική Αιτιολογία)

- **cum illic appensum esset** (Υποτακτική Υπερσυντέλικου. Η αιτιολογία παρουσιάζεται ως αποτέλεσμα μιας εσωτερικής λογικής διεργασίας)

Κείμενο 24

indignatus: Αιτιολογική Μετοχή, Παρακειμένου, που δηλώνει το Προτερόχρονο. Εξαρτάται από ρήμα Ιστορικού χρόνου: inquit (ΠΡΚ), οπότε θα τραπεί σε χρόνο Υπερσυντέλικο, ώστε να δηλωθεί το προτερόχρονο.

- **quod Ennius indignatus erat** (Οριστ. Υπερσυντέλικου. πραγματική αιτιολογία, αντικειμενικά αποδεκτή)

- **quod Ennius indignatus esset** (Υποτ. Υπερσυντέλικου. Υποκειμενική Αιτιολογία)

- **cum Ennius indignatus esset** (Υποτ. Υπερσυντέλικου. Εσωτερική λογική διεργασία)

Κείμενο 27

desideranti: Αιτιολογική Μετοχή, Ενεστώτα, που δηλώνει το Σύγχρονο. Εξαρτάται από ρήμα ιστορικού χρόνου (legit: Παρακειμένος), οπότε θα τραπεί σε χρόνο Παρατατικό, ώστε να δηλωθεί το σύγχρονο στο παρελθόν.

- **quod desiderabat** (Οριστ. Παρατατικού. πραγματική αιτιολογία, αντικειμενικά αποδεκτή)

- **quod desideraret** (Υποτ. Παρατατικού. Υποκειμενική Αιτιολογία)

- **cum desideraret** (Υποτ. Παρατατικού. Αποτέλεσμα εσωτερικής λογικής διεργασίας)

Κείμενο 31

confisus: Αιτιολογική Μετοχή, Παρακειμένου, που δηλώνει το Προτερόχρονο. Εξαρτάται από Ιστορικό χρόνο: ruit (ΠΡΚ), οπότε θα τραπεί σε χρόνο Υπερσυντέλικο, ώστε να δηλωθεί το προτερόχρονο.

- **quod confisus erat** (Οριστ. Υπερσυντέλικου. πραγματική αιτιολογία, αντικειμενικά αποδεκτή)
- **quod confisus esset** (Υποτ. Υπερσυντέλικου. Υποκειμενική Αιτιολογία)
- **cum confisus esset** (Υποτ. Υπερσυντέλικου. Εσωτερική λογική διεργασία)

permotus: Αιτιολογική Μετοχή, Παρακειμένου, που δηλώνει το Προτερόχρονο. Εξαρτάται από Ιστορικό χρόνο: ruit (ΠΡΚ), οπότε θα τραπεί σε χρόνο Υπερσυντέλικο, ώστε να δηλωθεί το προτερόχρονο.

- **quod permotus erat** (Οριστική Υπερσυντέλικου. πραγματική αιτιολογία, αντικειμενικά αποδεκτή)
- **quod permotus esset** (Υποτ. Υπερσυντέλικου. Υποκειμενική Αιτιολογία)
- **cum permotus esset** (Υποτ. Υπερσυντέλικου. Εσωτερική λογική διεργασία)

Κείμενο 38

fessa: Αιτιολογική Μετοχή, Παρακειμένου, που δηλώνει το Προτερόχρονο. Εξαρτάται από Ιστορικό χρόνο: roganit (ΠΡΚ), οπότε θα τραπεί σε χρόνο Υπερσυντέλικο, ώστε να δηλωθεί το προτερόχρονο.

- **quod fessa erat** (Οριστ. Υπερσυντέλικου. πραγματική αιτιολογία, αντικειμενικά αποδεκτή)
- **quod fessa esset** (Υποτ. Υπερσυντέλικου. Υποκειμενική Αιτιολογία)
- **cum fessa esset** (Υποτ. Υπερσυντέλικου. Εσωτερική λογική διεργασία)

Κείμενο 42

secuti: Τροπική ή αιτιολογική μετοχή, Παρακειμένου.

- **quod secuti erant** (Οριστ. Υπερσυντέλικου. πραγματική αιτιολογία, αντικειμενικά αποδεκτή)
- **quod secuti essent** (Υποτ. Υπερσυντέλικου. Υποκειμενική Αιτιολογία)
- **cum secuti essent** (Υποτ. Υπερσυντέλικου. Εσωτερική λογική διεργασία)

Κείμενο 45

veritus: Αιτιολογική Μετοχή, Παρακειμένου, που δηλώνει το Προτερόχρονο. Εξάρτηση από Ιστορικό χρόνο: *constituit* (ΠΡΚ) (Ιστορικός Ενεστώτας σύμφωνα με το Χρήστο Κανελλόπουλο). Η μετοχή θα τραπεί σε χρόνο Υπερσυντέλικο, ώστε να δηλωθεί το προτερόχρονο.

- **quod veritus erat** (Οριστ. Υπερσυντέλικου. πραγματική αιτιολογία, αντικειμενικά αποδεκτή)

- **quod veritus esset** (Υποτ. Υπερσυντέλικου. Υποκειμενική Αιτιολογία)

- **cum veritus esset** (Υποτ. Υπερσυντέλικου. Εσωτερική λογική διεργασία)

iii. Υποθετικές Μετοχές

Κείμενο 45

intercepta: Υποθετική Μετοχή, Γνήσια Αφαιρετική Απόλυτη, Παρακειμένου, που σχηματίζει εξαρτημένο υποθετικό λόγο.

intercepta epistula – ne ... cognoscantur (Βουλευτική Πρόταση)

Εξαρτημένος Υποθετικός Λόγος

- *Si intercepta sit* (Υποτακτική Παρακειμένου) – *ne cognoscantur* (Υποτ. Παθ. Ενεστώτα)

Ευθύς Υποθετικός Λόγος

Si intercepta erit (Οριστ. Συντ. Μέλλοντα)

– *ne cognoscantur* (ne + Υποτ. Ενεστώτα, που ισοδυναμεί με Αποτρεπτική Υποτακτική)

Ο Υποθετικός Λόγος που σχηματίζεται ανήκει στο πρώτο είδος: Ανοικτή Υπόθεση στο μέλλον.

iv. Χρονικές Μετοχές

Κείμενο 20

exclusus: Χρονική (αιτιολογική) Μετοχή, Παρακειμένου, που δηλώνει το προτερόχρονο.

- **cum exclusus esset** (ιστορικός cum + Υποτ. Υπερσυντελικού, για να δηλωθεί το προτερόχρονο στο παρελθόν, σύμφωνα με τους κανόνες της Ακολουθίας των Χρόνων, με εξάρτηση από ιστορικό χρόνο recesserat)

- **postquam exclusus est** (+ Οριστική Παρακειμένου)

- **cum exclusus erat** (χρονικός cum + Οριστική Υπερσυντελικού)

discurrens: Χρονική Μετοχή, Ενεστώτα, που δηλώνει το σύγχρονο

- **dum discurrens** (dum + Οριστική Ενεστώτα. Μια συνεχιζόμενη πράξη, στη διάρκεια της οποίας συμβαίνει μια άλλη.)

- **Cum miles discurrens** (Ιστορικός διηγηματικός cum + Υποτ. Παρατατικού)

extractum: Χρονική Μετοχή, Παρακειμένου, που δηλώνει το προτερόχρονο.

- **postquam extractus est** (postquam + Οριστική Παρακειμένου, για να δηλωθεί το προτερόχρονο στο παρελθόν)

- **cum extractus esset** (ιστορικός/διηγηματικός cum + Υποτακτική Υπερσυντελικού)

- **cum extractus erat** (χρονικός cum + Οριστική Υπερσυντελικού)

Κείμενο 21

abeuntes: Χρονική Μετοχή, Ενεστώτα, που δηλώνει το σύγχρονο

- **dum iam abeunt** (dum + Οριστική Ενεστώτα. Μια συνεχιζόμενη πράξη, στη διάρκεια της οποίας συμβαίνει μια άλλη.)

- **cum abirent** (ιστορικός cum + Υποτακτική Παρατατικού. Με βάση την Ακολουθία των Χρόνων, το Σύγχρονο στο Παρελθόν, δηλώνεται με Υποτ. Πρτ., όταν έχουμε εξάρτηση από ιστορικό χρόνο: secutus est: Οριστ. Παρακειμένου)

- **cum abibant** (χρονικός cum + Οριστική Παρατατικού)

rogatus: Χρονική Μετοχή, Παρακειμένου, που δηλώνει το προτερόχρονο

- **postquam rogatus est** (postquam + Οριστική Παρακειμένου, για να δηλωθεί το προτερόχρονο στο παρελθόν)

- **cum rogatus esset** (ιστορικός cum + Υποτ. Υπερσυντελικού, για να δηλωθεί το προτερόχρονο στο παρελθόν, σύμφωνα με τους κανόνες της Ακολουθίας των Χρόνων, με εξάρτηση από ιστορικό χρόνο reversus est)

- **cum rogatus erat** (χρονικός cum + Οριστική Υπερσυντελικού)

Κείμενο 25

ostendens: Χρονική μετοχή, Ενεστώτα, που δηλώνει το σύγχρονο.

- **dum ostendit** (dum + Οριστική Ενεστώτα)
- **cum ostenderet** (ιστορικός cum + Υποτ. Παρατατικού, σύγχρονο στο παρελθόν, με εξάρτηση από ιστορικό χρόνο inquit)
- **cum ostendebat** (χρονικός cum + Οριστική Παρατατικού)

Κείμενο 43

ingredienti: Χρονική μετοχή, Ενεστώτα, που δηλώνει το σύγχρονο

- **dum ingrederis** (dum + Οριστική Ενεστώτα = Σύγχρονο)
- **cum ingredereris** (ιστορικός cum + Υποτ. Παρατατικού = Σύγχρονο στο παρελθόν, με εξάρτηση ιστορικού χρόνου cecidit / Ακολουθία των χρόνων)
- **cum ingrediebaris** (χρονικός cum + Οριστική Παρατατικού)

Κείμενο 44

exulantem: Χρονική μετοχή, Ενεστώτα, που δηλώνει το σύγχρονο

- **dum exulat** (dum + Οριστ. Ενεστώτα = σύγχρονο)
- **cum exularet** (ιστορικός cum + Υποτ. Παρατατικού = σύγχρονο στο παρελθόν, εξάρτηση από ιστορικό χρόνο dixisse)
- **cum exulabat** (χρονικός cum + Οριστική Παρατατικού)

- **Απόλυτες Μετοχές**

Ιδιόμορφη Απόλυτη Αφαιρετική Μετοχή

Κείμενο 21

Brenno duce: Ιδιόμορφη Αφαιρετική Απόλυτη Χρονική μετοχή, που δηλώνει το σύγχρονο

- **dum Brennus dux est** (dum + Οριστική Ενεστώτα = σύγχρονο)
- **cum Brennus dux erat** (χρονικός cum + Οριστική Παρατατικού)

- **cum Brennus dux esset** (ιστορικός cum + Υποτ. Παρατατικού, σύγχρονο στο παρελθόν, εξάρτηση από ιστορικό χρόνο everterunt)

Νόθη Αφαιρετική Απόλυτη Χρονική Μετοχή

Κείμενο 21

deletis legionibus [a Gallis]: Νόθη αφαιρετική απόλυτη χρονική μετοχή, Παρακειμένου, που δηλώνει το προτερόχρονο. Εξαρτάται από ιστορικό χρόνο: everterunt (ΠΡΚ).

- **postquam Galli legiones deleverunt** (postquam + Οριστική Παρακειμένου, για να δηλωθεί το προτερόχρονο στο παρελθόν)

- **cum Galli legiones delevisset** (ιστορικός cum + Υποτακτική Υπερσυντελικού, για να δηλωθεί το προτερόχρονο)

- **cum Galli legiones deleverant** (χρονικός cum + Οριστική Υπερσυντελικού)

quibus interemptis [a Camillo]: Νόθη αφαιρετική απόλυτη χρονική μετοχή, Παρακειμένου, που δηλώνει το προτερόχρονο. Εξαρτάται από ιστορικό χρόνο: recepit (ΠΡΚ).

- **postquam Camillus eos interemit** (postquam + Οριστική Παρακειμένου, για να δηλωθεί το προτερόχρονο στο παρελθόν)

- **cum Camillus eos interemisset** (ιστορικός cum + Υποτακτική Υπερσυντελικού, για να δηλωθεί το προτερόχρονο)

- **cum Camillus eos interemerat** (χρονικός cum + Οριστική Υπερσυντελικού)

Κείμενο 29

audita salutatione [a Caesare]: Νόθη αφαιρετική απόλυτη χρονική μετοχή, Παρακειμένου, που δηλώνει το προτερόχρονο. Εξαρτάται από ιστορικό χρόνο: dixit (ΠΡΚ).

- **postquam Caesar salutationem audivit** (postquam + Οριστική Παρακειμένου, για να δηλωθεί το προτερόχρονο στο παρελθόν)

- **cum Caesar salutationem audivisset** (ιστορικός cum + Υποτακτική Υπερσυντελικού, για να δηλωθεί το προτερόχρονο)

- **cum Caesar salutationem audiverat** (χρονικός cum + Οριστική Υπερσυντελικού)

Κείμενο 34

abiectis armis [a praedonibus]: Νόθη αφαιρετική απόλυτη χρονική μετοχή, Παρακειμένου, που δηλώνει το προτερόχρονο. Εξαρτάται από ιστορικό χρόνο: *appropinquaverunt* (ΠΡΚ).

- **postquam praedones arma abiecerunt** (postquam + Οριστική Παρακειμένου, για να δηλωθεί το προτερόχρονο)

- **cum praedones arma abiecissent** (ιστορικός cum + Υποτακτική Υπερσυντελικού, για να δηλωθεί το προτερόχρονο)

- **cum praedones arma abiecerant** (χρονικός cum + Οριστική Υπερσυντελικού)

Γνήσια Αφαιρετική Απόλυτη Χρονική Μετοχή

Δεν υπάρχουν στα προς εξέταση κείμενα.

v. Επιθετικές Μετοχές

Κείμενο 11

natus: Επιθετική μετοχή, Παρακειμένου, που δηλώνει το Προτερόχρονο και προσδιορίζει τη λέξη Hannibal.

- **qui natus erat** (Οριστική Υπερσυντελικού, για να δηλωθεί το προτερόχρονο, αφού έχουμε εξάρτηση από ιστορικό χρόνο, *superavit*)

Κείμενο 20

praetenta: Επιθετική μετοχή, Παρακειμένου, που δηλώνει το Προτερόχρονο και προσδιορίζει τη λέξη *vela*

- **quae praetenta erant** (Οριστική Υπερσυντελικού, για να δηλωθεί το προτερόχρονο, αφού έχουμε εξάρτηση από ιστορικό χρόνο, *abdidit*)

Κείμενο 21

divisam: Επιθετική μετοχή, Παρακειμένου, που δηλώνει το Προτερόχρονο και προσδιορίζει τη λέξη *praedam*

- **quae non divisa erat** (Οριστική Υπερσυντελικού, για να δηλωθεί το προτερόχρονο, αφού έχουμε εξάρτηση από ιστορικό χρόνο, *factus est/fuerat*)

Κείμενο 24

quaerenti: Επιθετική μετοχή, Ενεστώτα, που δηλώνει το Σύγχρονο και προσδιορίζει τη λέξη *eique*

- **qui quaerebat** (Οριστική Παρατατικού, για να δηλωθεί το σύγχρονο, αφού έχουμε εξάρτηση από ιστορικό χρόνο *dixisset*)

Κείμενο 29

tenens: Επιθετική μετοχή, Ενεστώτα, που δηλώνει το Σύγχρονο και προσδιορίζει τη λέξη *homo*

- **qui tenebat** (Οριστική Παρατατικού, για να δηλωθεί το σύγχρονο, αφού έχουμε εξάρτηση από ιστορικό χρόνο *occurrit*)

Κείμενο 31

natus: Επιθετική μετοχή, Παρακειμένου, που δηλώνει το Προτερόχρονο και προσδιορίζει τη λέξη *T. Manlius*

- **qui natus erat** (Οριστική Υπερσυντελικού, για να δηλωθεί το προτερόχρονο, αφού έχουμε εξάρτηση από ιστορικό χρόνο *praefuit*)

Κείμενο 36

missum: Επιθετική μετοχή, Παρακειμένου, που δηλώνει το Προτερόχρονο και προσδιορίζει τη λέξη *pondus*

- **quod missum erat** (Οριστική Υπερσυντελικού, για να δηλωθεί το προτερόχρονο στο παρελθόν, αφού έχουμε εξάρτηση από ιστορικό χρόνο *attulissent*)

Κείμενο 38

congruens: Επιθετική μετοχή, Ενεστώτα, που δηλώνει το Σύγχρονο και προσδιορίζει τη λέξη *vox*

- **quae congruebat** (Οριστική Παρατατικού, για να δηλωθεί το σύγχρονο, αφού έχουμε εξάρτηση από ιστορικό χρόνο *audiretur*)

Κείμενο 42

nascentem: Επιθετική μετοχή, Ενεστώτα, που δηλώνει το Σύγχρονο και προσδιορίζει τη λέξη *coniurationem*

- **que nascebatur** (Οριστική Παρατατικού, για να δηλωθεί το σύγχρονο στο παρελθόν, αφού έχουμε εξάρτηση από ιστορικό χρόνο confirmaverunt)

[Αν η μετοχή θεωρηθεί χρονική: dum nascitur / cum nasceretur (ιστορικός cum)]

Κείμενο 45

conscriptam: Επιθετική μετοχή, Παρακειμένου, που δηλώνει το Προτερόχρονο και προσδιορίζει τη λέξη epistulam

- **quae conscripta est** (Οριστική Παρακειμένου, για να δηλωθεί το προτερόχρονο, αφού έχουμε εξάρτηση από Αρκτικό χρόνο mittit)

ΠΡΟΣΗΛΗΜΟ